

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache

judcători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Petru Moraru și Nadejda Toma,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Stoianov Victor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 24 septembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Stoianov Victor Ivan, născut la 09 septembrie 1979, originar și domiciliat în or. Ceadâr-Lunga, str. V. Internaționalistov 7.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.12.2014 – 28.04.2015;

Instanța de apel: 19.05.2015 – 24.09.2015;

Instanța de recurs: 18.12.2015 – 02.02.2016.

Colegiul penal lărgit asupra recursului

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 28 aprilie 2015, pronunțată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, **Stoianov Victor Ivan** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal, la 3 ani închisoare cu suspendare executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 4 ani și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a se ocupa cu activitatea, care este legată cu producerea, prepararea, prelucrarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor acestora pe un termen de 5 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *in fapt*, a constatat că Stoianov V., la 08 august 2014, în jurul orei 20:00, avînd la sine substanța narcotică, și anume: marihuana uscată, și păstrînd-o ilegal cu scopul de înstrăinare la domiciliul său de pe adresa: or. Ceadâr- Lunga, str.V. Internaționalistov, 7, ap.3, a comercializat-o ilegal cet. Culev G.I. cantitate de 0,98 grame, care este inclusă în Lista substanțelor narcotice și psihotrope, aprobată prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 79 din 23.01.2006, precum și în Lista nr. 1 din Tabelul nr. 1 al Protocolului nr. 7 din 01.12.1998 al Comitetului permanent de control asupra drogurilor de pe lîngă Ministerul Sănătății al RM și în

Lista nr. 1 din Tabelul nr. 1, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1088 din 05.10.2004, circuitul căreia în scopuri medicale este interzis, recepționând în urma tranzacției ilegale sus indicate un venit în sumă de 120 lei.

Tot el, continuând intenția sa criminală, pe data de 09 august 2014, în jurul orei 17:00, având substanța narcotică, și anume: marihuana uscată și păstrînd-o ilegal cu scopul de înstrăinare la domiciliul său de pe adresa: or. Ceadr-Lunga, str.V. Internaționalistov, 7, ap.3, a comercializat-o ilegal cet. Culev G. în cantitate de 4,21 grame, ceea ce constituie proporții mari, potrivit Listei substanțelor narcotice și psihotrope, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 79 din 23.01.2006, precum și Listei nr. 1 din Tabelul nr. 1 al Protocolului nr.7 din 01.12.1998 al Comitetului permanent de supraveghere asupra narcoticele Ministerului Sănătății al RM și Listei nr. 1 din Tabelul nr. 1, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1088 din 05.10.2004, circuitul căreia în scopuri medicale este interzis, recepționând în urma tranzacției ilegale sus indicate un venit în sumă de 240 lei.

Astfel, Stoianov V.I. a efectuat realizarea ilegală cet. Culev G. a substanței narcotice - marihuana în cantitate totală 5,19 grame, ce constituie proporții mari, recepționând în urma tranzacției ilegale un venit în suma totală de 360 lei.

Tot el, la sfârșitul lunii iunie 2014, data exactă în cadrul urmăririi penale n-a fost stabilită, cu scopul de preparare pentru comercializare ulterioară a substanțelor narcotice a strîns planta canabisului, care creștea la marginea de sud al or. Ceadr-Lunga în spatele cimitirului vechi, a uscat-o, a mărunțit-o și a preparat substanța narcotică, și anume: marihuana uscată, cu masa totală 10,48 grame, ce constituie proporții mari, care este inclusă în Lista substanțelor narcotice și psihotrope, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 79 din 23.01.2006, și ilegal a păstrat-o în domiciliul său de pe adresa: or. Ceadr-Lunga, str. V. Internaționalistov, 7, ap.3 cu scopul de înstrăinare ulterioară pînă la 21.08.2014, adică pînă în momentul cînd a fost reținut de către colaboratorii de poliție în urma percheziției autorizate la domiciliul său.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, acuzatorul de stat și inculpatul au atacat-o cu apel.

3.1. Procurorul în apelul declarat a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit căreia inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a se ocupa cu activitatea, care este legată cu producere, prepararea, prelucrarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor acestora pe un termen de 5 ani.

În cererea de apel declarată procurorul a criticat sentința primei instanțe sub aspectul bîndeții pedepsei.

În acest sens, apelantul a invocat că prima instanță a stabilit o pedeapsă prea blîndă inculpatului, neluînd în considerație pericolul social al infracțiunii, care se manifestă prin răspîndirea consumul de droguri în rîndul cetățenilor.

De asemenea, prima instanță nu a ținut cont personalitatea infractorului și anume de comportamentul acestuia pe parcursul examinării cauzei, iar căința sinceră invocată de către instanță drept circumstanță atenuantă are un caracter formal și nu corespunde realității obiective.

Apelantul a mai menționat că prima instanță eronat a admis cererea inculpatului privind examinarea cauzei în procedură simplificată, deoarece recunoașterea vinovăției și căința acestuia este doar formală, mai mult ca atât, acesta în ședința de judecată a dat declarații contradictorii cu cele date la urmărirea penală.

La fel, a menționat că examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală a fost admisă cu grave erori procedurale, întrucât nu a fost anulată încheierea din 14.01.2015 prin care instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în procedură generală.

3.2. Inculpatul a contestat sentința primei instanțe cu apel, prin care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia acestuia să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani cu suspendarea executării acesteia pe o perioadă de probațiune de 1 an.

În motivarea apelului a indicat că prima instanță i-a stabilit o pedeapsă prea aspră în raport cu materialele cauzei.

Instanța de judecată nu a luat în considerație circumstanțele atenuante stabilite pe caz, și anume, anterior nu a mai fost tras la răspundere penală, se caracterizează pozitiv la locul de trai și are un copil minor la întreținere.

Mai mult ca atât, instanța de judecată la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, și a stabilit o pedeapsă care depășește limitele descrise în articolul menționat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 24 septembrie 2015 apelul declarat de inculpatul Stoianov V. a fost respins, iar apelul declarat de procuror a fost admis, rejudecată cauza potrivit modului stabilit pentru prima instanță și pronunțată o nouă hotărâre, prin care:

Inculpatul Stoianov V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, la 2 ani închisoare cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a se ocupa cu activitatea, care este legată cu producere, prepararea, prelucrarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogilor acestora pe un termen de 4 ani.

În rest, celelalte dispozițiile ale sentinței au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că prima instanță pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de inculpatul Stoianov V., dându-le probelor examinate o apreciere juridică cuvenită, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Însă, mărimea și modul de executare a pedepsei a fost stabilit neîntemeiat. Astfel, instanța de apel a considerat că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința

inculpatului, în cazul dat nu corespunde scopurilor și principiilor pedepsei penale prevăzute la art. 61 Cod penal.

Respectiv, la stabilirea pedepsei prima instanță urma să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei ce atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că la caz nu sunt prezente circumstanțe care ar atenua răspunderea inculpatului pentru cele săvârșite. Totodată, ținând cont de personalitatea inculpatului Stoianov V., rolul acestuia în săvârșirea acestei infracțiuni, precum și comportamentul lui în cadrul urmăririi penale și în cadrul ședințelor de judecată, instanța de apel ajunge la concluzia că pedeapsa stabilită inculpatului de către prima instanță este prea bîndă, astfel aceasta nu va contribui la atingerea scopului pedepsei penale.

Mai mult de atît, infracțiunea comisă de inculpat atentează la sănătatea publică a cetățenilor prin răspîndirea prin comercializare a substanțelor narcotice și psihotrope, iar dispunerea executării pedepsei în condiții non privative de liberate nu va evita comiterea de noi infracțiuni de către inculpat.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul a atacat-o cu recurs ordinar, solicitînd casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit căreia acestuia să-i fie stabilită o pedeapsă mai blîndă.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel la stabilirea noii pedepse nu a luat în considerație faptul că el este caracterizat pozitiv la locul de trai, are la întreținere un copil minor.

Totodată, inculpatul menționează că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată la caz și neîntemeiat a ajuns la concluzia de a respinge apelul său și de a admite apelul procurorului.

Consideră că instanța de apel la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală și a stabilit o pedeapsă prea aspră.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Pe marginea recursului a prezentat referință procurorul de nivelul Curții Supreme de Justiție, care a solicitat respingerea acestuia cu menținerea deciziei.

8. Judecînd recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta urmează a fi admis, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Cahul, din următoarele motive.

Din conținutul recursului ordinar declarat de inculpat se conchide că recurentul contestă decizia instanței de apel în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, pe care o consideră prea aspră.

Totodată, se invocă ca temei de drept pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care

instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Sub aspectul dat, din materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că în speța dată este incident temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, adică nu au fost întrunite elementele infracțiunii, expunînd următoarele considerente.

Reieșind din constatarea circumstanțelor de fapt reținute de instanțele ierarhic inferioare, rezultă că inculpatului i se incriminează prepararea și comercializarea ilegală a marihuanei uscate, care a fost identificată ca substanță narcotică în baza Listei substanțelor narcotice și psihotrope, aprobată prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 79 din 23.01.2006, iar în baza acestei legi organice, potrivit proporțiilor stabilite în lista nominalizată, lui Stoianov Victor i s-a incriminat infracțiunea prevăzută la art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, încadrare juridică pe care Colegiul penal lărgit o consideră corectă, legală și corespunzătoare circumstanțelor de fapt reținute în prezenta cauză penală.

Însă, în privința agravantei prevăzute la lit. c) alin (3) art. 217¹ Cod penal – „ *cu utilizarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor, a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă*” Colegiul penal lărgit menționează că la pct. 4 subpct. 17) din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor și a precursorilor nr. 2 din 26.12.2011 se punctează următoarele: **„Utilizarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor acestora a căror circulație în scopuri medicale este interzisă presupune folosirea substanțelor menționate la producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea lor în diferite scopuri: spre exemplu, producerea unor noi preparate, medicamente, adaosul lor în produse etc.”** Astfel, în secvența dată se face precizarea asupra termenului de „utilizare”, prin care se manifestă agravanta atașabilă la variantele-tip ale infracțiunii de circulație ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor în scop de înstrăinare. De aici rezultă că, pentru a ne afla în prezența circumstanței agravante prevăzute la lit. c) alin (3) art. 217¹ Cod penal nu este suficient ca substanțele narcotice sau psihotrope să fie incluse în Lista nr. 1 din Tabelul nr. 1, aprobat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 1088 din 05.10.2004, dar este necesară și utilizarea acestora în sensul explicat mai sus.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că, deși marihuana ridicată de la inculpatul Stoianov Victor se include în actul normativ menționat mai sus, acesta nu a produs-o cu scopul de a produce noi preparate sau medicamente, dar pentru a o pune ilegal la dispoziția societății civile contra cost.

În lumina celor expuse mai sus, instanța de recurs constată că agravanta prevăzută la art. 217¹ alin. (3) lit. c) Cod penal greșit a fost invocată în actul de învinuire.

Acest fapt urma a fi sesizat și de către prima instanță, care înainte de a admite judecarea cauzei în procedură simplificată era obligată să se ghideze de cerințele formulate la pct. 17 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești nr. 13 din 16.12.2013, unde se menționează că:

„Pînă la adoptarea soluției privind admiterea sau respingerea cererii inculpatului, prin care se solicită judecarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ CPP, judecătorul la fel este obligat să verifice dacă:

- *rechizitoriul este întocmit în conformitate cu prevederile art. 296 CPP;*
- *actele de urmărire penală nu sunt lovite de nulitatea absolută prevăzute în art.251 alin.(2) CPP;*
- *în faza de urmărire penală nu a fost încălcat principiul legalității în administrarea probelor;*
- *nu au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale garantate de Convenția europeană (de pildă, se reține utilizarea torturii sau a tratamentelor inumane sau degradante pe parcursul audierilor);*
- *fapta imputată inculpatului just a fost încadrată în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Codul penal.”*

În atare situație, avînd în vedere că agravanta prescrisă la art. 217¹ alin. (3) lit. c) Cod penal incorect a fost reținută în sarcina inculpatului, prima instanță trebuia să respingă cererea înaintată de inculpat și să dispună judecarea cauzei în procedură generală, în cadrul căreia era în drept de a exclude din învinuirea înaintată inculpatului semnul calificativ prevăzut la art. 217¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

Aceeași eroare a fost admisă și de către instanța de apel, care în virtutea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală este obligată de a verifica legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate sub aspectul chestiunilor de drept și ținînd cont de specificul procedurii în baza căreia a fost judecată cauza, un prim aspect care urma a fi supus controlului era verificarea întrunirii cumulative a condițiilor enumerate mai sus pentru a constata corectitudinea admiterii procedurii simplificate de către prima instanță, lucru care nu s-a făcut.

Avînd în vedere că judecarea cauzei a avut loc în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, iar potrivit regulii generale, părțile pot contesta hotărîrile judecătorești pronunțate de instanțele ierarhic inferioare doar sub aspectul individualizării pedepsei penale, instanța de recurs este în imposibilitate de a interveni în latura penală a cauzei deduse judecății pentru a corecta eroarea admisă de instanțele de fond, considerînd că este necesar de a admite prezentul recurs, cu casarea deciziei contestate și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să excludă eroare de drept materială ce vizează reținerea greșită a agravantei prevăzute la art. 217¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, prin prisma explicațiilor date la pct. 30 aliniatul 4 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești nr. 13 din 16.12.2013, unde se notează că: *„În situația în care*

instanța de apel va constata că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate a fost viciată din motivul că se constată că în cadrul urmăririi penale au fost încălcate grav normele imperative din Codul de procedură penală care în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea atacată, instanța de apel, la fel, conducîndu-se de prevederile art .409 alin. (2) CPP, urmează să caseze sentința și să judece cauza după regulile generale prevăzute pentru prima instanță”.

Totodată, se va ține cont și de motivele casării deciziei atacate, precum și de practica judiciară constantă, astfel încît hotărîrea adoptată să fie una legală și întemeiată.

De asemenea, se atrage atenția asupra faptului că instanța de judecată desemnată cu rejudecarea prezentei cauze penale este Curtea de Apel Cahul, din motiv că la moment, în cadrul Curții de Apel Comrat activează doar patru judecători, dintre care trei sunt incompatibili, fiind imposibilă formarea unui alt complet de judecată în cadrul acestei instanțe de judecată.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Stoianov Victor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 24 septembrie 2015, în cauza penală în privința lui **Stoianov Victor Ivan**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Cahul.

Stoianov Victor Ivan urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsură preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărîri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 03 martie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru

Nadejda Toma